

KENNEMERSTRAATWEG 231

Algemeen

Aan de zuidoostzijde van de Kennemerstraatweg gelegen vrijstaand woonhuis uit 1914. Het pand is gebouwd in eclectische stijl naar ontwerp van de architecten Veldkamp & Wenink uit Wormerveer (kantoor aan de Wandelweg). Opdrachtgever was G.L. Vermeij te Amsterdam die het huis voor een bedrag van f 5100,- liet bouwen door de Heiloöer aannemer J. Rus. Jz. Op 31 januari 1914 sloot Vermeij hiertoe een contract met Rus. Naast deze overeenkomst bezitten de huidige eigenaren ook nog het bestek. Uit het (incomplete) bestek blijkt onder meer dat de woning vóór het einde van april 1914 moest worden opgeleverd. De glas-in-loodramen rond de voordeur en in de linkerzijgevel zijn ontworpen door de Dordrechtse glazenier Toon (Antonius Cornelis) Berg (Delft 1877 – Dordrecht 1967), die van 1909 tot 1919 als chef-ontweper werkzaam was bij de Koninklijke Nederlandsche Glasfabriek J.J.B.J. Bouvy in Dordrecht (zie *Glas in lood in Nederland 1817-1968*, pp. 204-205 en 213-214). In het bouwarchief van de gemeente ontbreekt een dossier over dit huis, mogelijk omdat dit gedeelte ten zuidoosten van de Kennemerstraatweg vroeger behoorde tot de gemeente Heiloo. Het pand wordt door stegen gescheiden van de buurpanden.

N.B. De latere, deels houten aanbouw in het verlengde van de uitbouw linksachter maakt geen deel uit van de bescherming.

Beschrijving

Op nagenoeg rechthoekig grondplan gebouwd vrijstaand woonhuis van twee bouwlagen onder een flauwhellend zadeldak met achterschild. Het dak is gedekt met rode geglazuurde tuiles du nord en heeft de noklijn haaks op de weg. Het linker gedeelte van het pand is evenals de achtergevel minder hoog opgetrokken (boven de parterre een borstwering) en voorzien van een afgeplat schilddak met dito pandekking waarvan het steile dakschild zich voortzet boven de gehele achtergevel (onderlangs het eerdergenoemde achterschild). De voorgevel heeft rechts een drieszijdige erker, de achtergevel links een ruime vijfzijdige serre en rechts een lage uitbouw met plat dak. De buitengevels zijn opgetrokken in rode machinale waalsteen in halfsteens verband (linker deel voorgevel, linkerzijgevel, achtergevel, eerste verdieping rechterzijgevel en uitbouw linksachter) of kruisverband (overig muurwerk) met snijvoeg. Het linker gedeelte van de voorgevel, de zijgevels en de achtergevel worden bovenaan beëindigd door een lijstgoot op gesneden klossen met onder meer kwartronde siermotieven. De twee dakkapellen (links boven de voorgevel, rechts boven de achtergevel), de genoemde serre, en de twee gemetselde dakopbouwen (halverwege de linkerzijgevel en links boven de achtergevel) hebben bovenaan een kroonlijst op vergelijkbare klossen. In tegenstelling tot de overige gevels heeft de voorgevel een plint met een hardstenen bovenrand en banden van lichtgele verblendsteen ter hoogte van de onder-, boven- en wisseldorpels van de vensters. De vensters in de voorgevel zijn voorzien van hardstenen lekdorpels en dito lateien. Boven de vensters in de overige gevels bevinden zich strekse bogen.

De voorgevel (NW) heeft een asymmetrische opzet met in het lage linker deel de entree en rechts daarvan een risalerende puntgevel waartegen een drieszijdige erker. De (in XXB vernieuwde) voordeur wordt omsloten door een rondboogkozijn waarbinnen smalle flankerende zijlichten (met horizontale roede) en drie bovenlichten. De zij- en bovenlichten zijn beglaasd met (kathedraal)glas in lood: een door een rondboogvormige rand van geel glas omgeven lichtgeel fond waarin enkele losse motieven in overwegend een ruit- of staande amandelvorm. Voor de deur ligt een hardstenen stoep van twee treden en links van de entree bevindt zich een met hardsteen afgedekt zijmuurtje in het verlengde van de linkerzijgevel (de sierbol op het muurtje is door de huidige bewoners geplaatst). Het genoemde rondboogkozijn wordt omlijst door twee rollagen die de boogvorm volgen. Enigszins hoger wordt het

muurwerk verlevendigd door een tegelfries met afwisselend dunne lichtgele en rode horizontale banden en in de bredere middelste gele band een rij rode ruitjes. Onder de lijstgoot boven het linker gedeelte van de voorgevel bevindt zich een strekkenlaag van lichtgele verblendsteen en erboven een dakkapel voorzien van een omlijst plat dak (aan de voorzijde met overstek op drie klossen) en een stolpraam met bovenin beide raamhelften een vierruits roedenverdeling. De erker heeft in de voorzijde een schuifraam met 14-ruits bovenlicht en in beide schuine zijden een smal schuifraam met zesruits bovenlicht. Boven de schuine erkerzijden bevindt zich een op gootklossen als genoemd rustende lijstgoot waaronder sierkoppen van lichtgele verblendsteen en waarboven een driehoekig dakje (thans met een groene bitumineuze dekking). Boven de voorzijde van de erker bevindt zich een tandlijst van lichtgele verblendsteen waarboven een hardstenen ligger en een opvallend vormgegeven smeedijzeren balkonhek in Jugendstil tussen hekpijlers van rode baksteen die naar voren uitkragen en bekroond worden door een hardstenen deksteen met daaronder lichtgele verblendsteen. De hekpijlers zetten zich als enigszins lagere zijmuurtjes voort ter weerszijden van het balkon. De zijmuurtjes zijn aan de binnenzijde gepleisterd en bovenop eveneens afgedekt met hardsteen. Het balkon is toegankelijk via een dubbele glasdeur met boven elke deurhelft een drieruits raam en ter weerszijden een klein zesruits zijlicht met paneelblind. Boven de twee drieruits bovenlichten bevindt zich geen hardstenen latei, maar een forse strekse boog. De getrapt verhoogde vorm van de bovenlichten ten opzichte van de lagere zijlichten keert terug in het op geprofileerde klossen uitkragende houten beschot bovenin de risalerende puntgevel. Dit sierbeschot is samengesteld uit verticale rabatdelen met een gepunte onderkant. Het flauwhellende zadeldak heeft boven de voorgevel een gering overstek waarlangs rechte windveren.

De linkerzijgevel (NO) is voorzien van schootankers ter hoogte van de verdiepingvloer. Zowel rechts als links bevindt zich een bovenlicht, de linker met hardstenen lekdorpel en blank glas in lood, de rechter met meerkleurig (kathedraal)glas in lood naar ontwerp van Toon Berg: binnen een witte omranding met groene hoekaccenten een lichtgeel fond met vier gele ruitmotiefjes en centraal twee niervormige motieven in wit met oranje (gestileerde waterlelies ?) omsloten door blauwe ruitmotieven. In het midden heeft de linkerzijgevel een wc-raampje met hardstenen lekdorpel en rechtsonder een achtruits kelderraam beveiligd door diefstijzers. De gemetselde dakopbouw rechts van het midden telt drie gekoppelde glas-in-loodramen die het achterliggende trappenhuis verlichten. De glas-in-loodramen hebben een fond van lichtgeel kathedraalglas en een meerkleurige sierrand waarin onder meer witte druppel-, amandel- en bloemmotieven. Het middelste raam toont in het midden een gestileerde bloem (wit/geel/blauw), de buitenste ramen een ruitmotiefje (geel/wit). Het rechter raam (van binnen uit gezien) is onderaan gesigeneerd: “Toon Berg inv [...] / Bouvy in de Dordt/ Speykermant” (tussen “in” en “de” is een mandje met 2 spijkers afgebeeld; “in de Speykermant” was vermoedelijk de naam van het pand in Dordrecht waar het atelier gevestigd was). De door een later tussenlid met het woonhuis verbonden laagbouw linksachter heeft in het verlengde van de steeg een vierpaneelsdeur.

De rechterzijgevel (ZW) is afgezien van het smalle raampje halverwege de eerste verdieping blind. Boven de lijstgoot staat links van het midden een rechthoekige schoorsteen van rode machinale waalsteen.

De achtergevel (ZO) heeft links een vijfzijdige serre en rechts een uitbouw met plat dak en in de zuidwestgevel een liggend achtruits raam. Boven het platte dak van het naderhand tussen de serre en de uitbouw aangebrachte tussenlid (niet beschermd) geeft een dichtgezette muuropening in de achtergevel nog de plaats aan waar zich het bovenlicht van de keukendeur bevond. De serre opent met een dubbele glasdeur met twaalfruits bovenlicht naar de achtertuin. De tuindeuren worden aan weerskanten geflankeerd door een smal zijlicht (bovenaan rondbogig) met drieruits bovenlicht en, op de afgeschuinde hoeken, een enkel raam

met achtruits bovenlicht. Onder beide ramen in de schuine zijden van de serre bevindt zich houten vakwerk. Het door een houten balkonhek omsloten platte serredak doet dienst als dakterras en is toegankelijk via een dubbele glasdeur geplaatst in een gemetselde dakopbouw met plat dak. Elke deurhelft van de dubbele glasdeur heeft een door twee horizontale roeden in drieën gedeeld raam en een drieruits bovenlicht. Rechts in het steile achterschild staat een vergelijkbare dakkapel als links boven de voorgevel, maar met een soberder kroonlijst en bovenin beide raamhelften een enkelruits bovenlicht. Bovenin het flauwe bovenste dakvlak bevindt zich een driehoekig vlieringraampje onder twee rechte windveren.

Motivering

Het pand Kennemerstraatweg 231 is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als grotendeels gaaf bewaard gebleven woonhuis uit het eerste kwart van de 20ste eeuw opgetrokken in eclectische stijl. Ook is het huis van belang als werk uit het oeuvre van de Wormerveerse architecten Veldkamp & Wenink en vanwege de glas-inloodramen van de Dordrechtse glazenier Toon Berg.